

คนกับธรรมชาติ

ระพี สาคริก

ในบรรดาสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นความจริงอยู่ในกระบวนการธรรมชาติทั้งหมด หากมองเห็นได้ลึกถึงระดับหนึ่ง ย่อมรู้ว่า **ธรรมชาติของคน** คือหัวใจสำคัญที่สุดของการเปลี่ยนแปลงที่พบได้ในโลกปัจจุบัน ดังที่เห็นได้จากทุกเรื่องซึ่งมีผลสานถึงกันหมด มีเหตุสืบเนื่องมาจากรากฐานความคิดคนอย่างเป็นธรรมชาติ

ถ้าแต่ละคนหวนกลับมาถามใจตัวเองว่า **เราเกิดมาเพื่ออะไร?** ผู้ซึ่งดำรงชีวิตผ่านร้อนผ่านหนาวที่อยู่บนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติมานานถึงระดับหนึ่ง ช่วยให้เราเห็นโอกาสเรียนรู้ความจริงทุกสิ่งทุกอย่าง จากการมุ่งมั่นทำงานบนพื้นฐานจิตใจที่อิสระ ย่อมช่วยให้สามารถสัมผัสกับเพื่อนมนุษย์ทุกรูปแบบ ทำให้พบคำตอบได้เองว่า **เราแต่ละคนเกิดมาเพื่อการเรียนรู้**

หลังจากได้คำตอบแล้ว ถ้าเป็นผู้ที่ไม่รู้จริงคงไม่หยุดคิดแค่นั้น หากมีคำถามสืบต่อไปอีกว่า **เรียนรู้เรื่องอะไร?** สำหรับผู้ที่รู้ความจริงได้ถึงระดับหนึ่ง คงหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะตอบอย่างชัดเจนว่า **เรียนรู้ความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของคน**

คำตอบดังกล่าว น่าจะถือเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญเหนือการเรียนรู้สิ่งอื่นทั้งหมด เนื่องจากเป็นช่องทางนำไปสู่การรู้ความจริงได้ทุกอย่าง และทำให้สามารถมองเห็นวิถีการดำรงชีวิตร่วมกับคนทุกรูปแบบได้อย่างมีความสุข

มองเห็นอะไรในวิถีการเรียนรู้ของชีวิต?

ทิศทางของวิถีการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับธรรมชาติของคน หากสนใจนำมาคิด น่าจะมองเห็นภาพผู้คนทั้งหลายซึ่งเดินขวักไขว่ไปมาอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างมากหน้าหลายตา แม้ผู้ที่อยู่ใกล้ตัวเราแต่ละคน ไม่ว่าจะรู้จักกันเป็นส่วนตัวหรือไม่ก็ตาม แต่คนจำนวนไม่น้อยมักล้อมกรอบความสนใจที่มุ่งไปยังผู้ซึ่งตนรู้จักเป็นส่วนตัวเท่านั้น

ภาพสะท้อนดังกล่าว ซึ่งแท้จริงแล้วก็คือมุมหนึ่งของธรรมชาติ ที่ช่วยให้รู้ว่า **แต่ละคนต่างก็ถือรากฐานความรู้สึกที่มีอิสระมากน้อยต่างกัน สอดคล้องกันกับความจริง** ซึ่งชี้ไว้อย่างชัดเจนว่า **มนุษย์จำเป็นต้องอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความหลากหลาย** จึงควรมุ่งเรียนรู้เพื่อยอมรับความจริงระหว่างกันและกัน ไม่ว่าจะใครจะเข้าถึงจุดนี้ได้เร็วหรือช้า ย่อมถือเป็นธรรมชาติของแต่ละคน

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะเข้าใจความจริงดังกล่าวได้อย่างลึกซึ้ง จำเป็นต้องเริ่มต้นจากรากฐานจิตใจตนเองที่มุ่งมั่นทำงานร่วมกับทุกคน ท่ามกลางบรรยากาศอันเป็นพื้นฐานดังกล่าวอย่างรู้คุณค่า แม้บางช่วง อาจต้องพบกับความทุกข์หนัก แทนการยึดติดอยู่กับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีแนวคิดที่มุ่งไปสู่ทิศทางเดียวกันกับตน

หากสามารถดำเนินชีวิต มุ่งสู่เส้นทางดังกล่าวแล้วได้ชัดเจนยิ่งขึ้นคงพบความจริงต่อไปอีกว่า ทิศทางการมองสู่ความหลากหลายที่ช่วยให้ตนเข้าใจและยอมรับความจริง เกิดจากความรู้ความเข้าใจเงื่อนไขที่แฝงอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุด

ความจริง ย่อมไม่มีทั้งคนดีและคนไม่ดี

จากสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด น่าจะช่วยให้มองเห็นภาพรวมได้ว่า การเรียนรู้ธรรมชาติของคน อาจมองจากความรู้สึกของตัวเองว่า **คนนั้นเป็นคนดี คนนี้เป็นคนไม่ดี** แม้จะมุ่งความสนใจเข้าไปสัมผัสกับคนดีด้านเดียว แท้จริงแล้วก็คือ **ธรรมชาติของคนที่ยังมีความคิดลุ่มรอบตัวเอง** ซึ่งมองด้วยความรู้สึกที่เกิดจากเงื่อนไข ซึ่งกล่าวกันว่า **มีการเลือกที่รักมักที่ชังอยู่ภายในรากฐานจิตใจ**

หากประสบการณ์ชีวิต มาถึงจุดซึ่งหยั่งรู้ความจริงจากใจตนเองได้ถึงระดับหนึ่งแล้ว ย่อมมองเห็นโอกาสหวนกลับมาพิจารณาที่ความรู้สึกอันเป็นธรรมชาติจากใจตนเองก่อนอื่น ทำให้พบความจริงลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่า **คนดีและคนไม่ดี ย่อมไม่มีในโลก** จึงมองผ่านลงไปถึงความจริงอีกระดับหนึ่ง ช่วยให้พบได้ว่า ทุกสิ่งซึ่งปรากฏอยู่ท่ามกลางวิถีชีวิตประจำวันของแต่ละคน ช่วยให้ตนมีโอกาสสัมผัสได้อย่างหลากหลาย ย่อมมองเห็นได้สองด้าน

แต่สิ่งที่สำคัญนอกจากนั้นน่าจะได้แก่ **รากฐานความคิดผู้มองเอง** หากอิสระจริง ย่อมมองเห็นได้ถึงเงื่อนไขที่แฝงเป็นปัญหาอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง ซึ่งมีเหตุผลสานถึง ทุกสิ่งที่ปรากฏอย่างหลากหลายอยู่ในโลก ได้ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

ธรรมชาติของจิตใจคนภายในภาพรวมย่อมมีสองด้าน

หลังจากกล่าวมาถึงช่วงนี้ น่าจะยอมรับความจริงได้ว่า เราแต่ละคนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง **เริ่มจากใจตนเอง** ย่อมมีกิเลส ซึ่งเป็นเหตุแห่งความอยาก ดังนั้นสิ่งที่ตนเชื่อว่าดี หรือไม่ดี แท้จริงแล้ว ส่วนหนึ่งน่าจะแฝงไว้ด้วยเงื่อนไขที่ว่า **ดีเพราะถูกใจตัวเอง และไม่ดีเพราะตนไม่พอใจสิ่งนั้น**

การณ์จะซำระล้างเงื่อนไขให้เบาบางลงไป คงต้องเน้นการทำงานร่วมกับเพื่อนมนุษย์ทุกคน จากรากฐานจิตใจซึ่งมั่นคงอยู่กับการรักษาความจริงซึ่งมีอยู่แล้วในใจตนเอง โดยที่อีกด้านหนึ่งมีผลช่วยให้เกิดทิศทางนำสู่ความคิดที่ลุ่มลึกยิ่งขึ้น **ครูที่แท้จริง** ซึ่งสอนเราแต่ละคนให้รู้ความจริงได้อย่างลึกซึ้ง ก็คือปัญหาที่เกิดจากการดำรงชีวิต และทำงานร่วมกับธรรมชาติความหลากหลายของเพื่อนมนุษย์ได้ทุกรูปแบบ

เหตุแห่งปัญหาอยู่ที่ไหน?

เริ่มจากธรรมชาติในรากฐานจิตใจตนเอง ที่ช่วยให้สิ่งซึ่งอยู่ในพื้นฐานความรู้สึก ซึ่งครั้งหนึ่งเคยคิดว่า **คนนี่ดี คนนั้นไม่ดี** หลังจากผลการปฏิบัติจากใจ ย่อมค่อยๆ ละลายหายไปทีละน้อย โดยแปรสภาพมาเป็นแสงสว่างส่องทางให้ชีวิตตนเอง ดำเนินสืบต่อไปได้อย่างรู้เหตุรู้ผลลึกซึ้งยิ่งขึ้น เนื่องจากรากฐานจิตใจมีอิสระมากขึ้น เป็นลำดับ

มาถึงจุดนี้ ใครขออนุญาตกำหนดแนวคิด โดยเริ่มต้นจากพื้นฐานด้านรูปวัตถุ ซึ่งนำมาใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ถึงความจริงว่า ในสังคมปัจจุบัน **ผู้ใหญ่ส่วนมาก มักสะท้อนภาพให้เห็นว่าเป็นผู้ใหญ่แต่้วย ส่วนจิตวิญญาณที่ควรมีความรักความจริงใจต่อชนรุ่นหลัง กำลังทำลายเด็กด้วยวิธีการทุกรูปแบบ** จากการใช้สื่อทุกประเภทเป็นเครื่องมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **สื่อธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่ในวิญญาณตนเองนับเป็นสิ่งสำคัญที่สุด**

ดังนั้น จากวิถีทางที่กล่าวมาแล้ว หากยังคงมีผู้สามารถมองเห็นทาง กลับมาเน้นความสำคัญด้านที่มีอยู่ในใจตนเองแล้วไม่ว่ามีมากมีน้อย ย่อมรู้ได้ว่าเหตุของทุกสิ่ง ซึ่งคิดว่ามีปัญหา แท้จริงแล้วอยู่ในรากฐานจิตใจตนเอง และคงไม่มีการกล่าวอ้างเพื่อเอาตัวรอดว่า **สายเกินไปที่จะแก้ไข** ในเมื่อได้ชี้แจงไว้แล้วว่า แม้ความดีความไม่ดีย่อมไม่มีตัวตน คงมีแต่ความจริงที่เริ่มต้นคิดได้จากใจตนเองเท่านั้น

สรุป

ชีวิตที่ผ่านประสบการณ์มาถึงระดับหนึ่งย่อมรู้ได้เองว่า เพื่อนมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าเป็นคนชาติไหน ภาษาไหน รวมทั้ง ไม่ว่าจะยากดีมีจน หากมันคงอยู่กับความรักพื้นดินจริงย่อมรู้ได้ว่าล้วนเป็นครูผู้สอนให้รากฐานจิตใจตนเองเปิดสู่อิสระภาพ เพื่อรับรู้ความจริง ซึ่งอยู่ในใจตนเองลึกซึ้งยิ่งขึ้น **อันควรถือว่า ชีวิตนี้ได้ทำหน้าที่ความเป็นคนอย่างดีที่สุดแล้ว หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า คือการคืนหนี้ชีวิตให้กับแผ่นดินถิ่นเกิดอย่างมีความสุข**

4 มีนาคม 2545